

Dijital Konuşma Eğilimi Ölçeğinin Geliştirilmesi: Güvenirlik Geçerlik Çalışması (DİKE)

Dr. İbrahim Halil YURDAKAL, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye, iyurdakal@pau.edu.tr

Özet: Bu araştırmanın amacı “dijital konuşma eğilimi” ölçeği geliştirmektir. Yapılan alan yazın taramasında dijital konuşmaya yönelik eğilim ölçeğine rastlanmamıştır. Ölçek geliştirme sürecinde öncelikle örneklem belirlenmiş ve veriler toplanmıştır. Daha sonra ranji artıran uç değerlerden arınmak amacı ile Mahalanobis uç değerler analizi yapılmıştır. Örneklem ölçek geliştirme süreci için yeterliliğine KMO analizi ile bakılmış olup KMO değeri 0.72 olarak tespit edilmiştir. Ayrıca Bartlett’s küresellik testi sonuçları da 0.05’ten küçük ve anlamlı düzeydedir. Geçerlik analizlerinde öncelikle Açıklayıcı faktör analizi (AFA) yapılmıştır. Açıklayıcı faktör analizi sonrası ölçeğin üç boyuttan oluştuğu tespit edilmiştir. İlk boyut ölçeğin %22,35’ini; ikinci boyut ölçeğin %18.86’sını ve üçüncü boyut ölçeğin %7.90’ını açıklamaktadır. Üç faktörün toplam açıkladığı varyans değeri ise %49,12’dir. Ölçeğe ilişkin Cronbach’s Alpha değeri 0.86 olarak tespit edilmiştir. Spearman-Brown korelasyon değeri 0,85, Guttman Split-Half değeri ise 0,84’tür. Ölçeğe ilişkin Tukey Nonadditivity değeri $p=0,118$ ’dir. Hotelling T değerine bakıldığında anlamlı düzeyde olduğu görülmektedir ($p<0,001$). Dijital konuşma eğilimi ölçeği ICC kriterlerine göre analiz edildiğinde ölçek yarılarının varyansları ve toplam varyansları birbirleri ile benzerlik göstermektedir. Test hem tek tek sorular bakımından tekli ölçümler ($p<0,01$) hem de ortalama ölçümleri ($p<0,01$) bakımından güvenilir bir yapı geçerliliğine sahiptir. AFA ve güvenirlilik analizleri sonrası doğrulayıcı faktör analizi yapılmış (DFA) olup 22 maddeden oluşan taslak ölçek doğrulayıcı faktör analizi sonrası 16 maddeye indirilmiştir. Ölçeğe ilişkin IFI değeri 0.90, CFI değeri 0.95, GFI değeri 0.90, AGFI değeri 0.86, REMSEA değeri 0.066 ve X^2/sd değeri ise 0.191 olarak tespit edilmiştir. Ölçek son hali ile 3 boyut ve 16 maddeden oluşmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Konuşma, Dijital konuşma, Güvenirlik, Geçerlik.

Development of Digital Speech Tendency Scale: Reliability and Validity Study (DIST)

Abstract: The aim of this research is to develop a “tendency scale for digital speech”. There was no tendency scale for digital speech in the field literature survey. In the scale development process, the sample was determined and data were collected. Then, Mahalanobis extreme values analysis was performed in order to be purified from the extreme values which increasing the range. The value of the sample for the scale development process was examined by KMO analysis and the KMO value was determined as 0.72. In addition, Bartlett’s sphericity test results were less than 0.05 and significant. In the validity analysis, exploratory factor analysis (EFA) was performed. After the exploratory factor analysis, it was determined that the scale consisted of three dimensions. The first dimension explains 22.35%; the second dimension explains 18.86% and the third dimension explains 7.90%. The total of three factors explained is 49,12%. Cronbach’s Alpha value for the scale was found to be 0.86. The Spearman-Brown correlation value was 0.85 and the Guttman Split-Half value was 0.84. The Tukey Nonadditivity value for the scale was 0,118. It was observed that the value of Hotelling T was significant ($p < 0.001$). When the digital speech tendency scale is analyzed according to the ICC criteria, the variances and total variances of the scale halves are similar. The test has a reliable structure validity for both individual measurements ($p < 0.01$) and the average dimensions ($p < 0.01$) for individual questions. CFA was performed after EFA and reliability analyzes and the draft scale consisting of 22 items was reduced to 16 items after confirmatory factor analysis. The IFI value for the scale was 0.90, CFI was 0.95, GFI was .90, AGFI was 0.86, REMSEA was 0.066, and X^2 / sd was 0.191. The scale consists of three dimensions and 16 items.

Keywords: Speech, Digital speech, Reliability, Validity.